

Malene Haakanssons støttetale til den iranske kvindekamp

Taler

Malene Haakansson
Kommunikations- og
pressechef hos Amnesty
International Danmark

Dato

5. marts 2023

Sted

Arbejdermuseet, København

Den 8. marts 2019 på kvindernes internationale kampdag gik Yasaman Aryani og hendes mor, Monireh Arabshahi, sammen rundt i Teherans gader uden hijab.

De uddelte hvide roser til iranske kvinder og opfordrede dem til at løsne håret og mærke hvor skønt, forårsregnen falder. De var en del af bevægelsen ”White Wednesdays”, som opfordrer kvinder til enten at fjerne deres tørklæder om onsdagen eller bære hvide sjaler som et tegn på protest mod Irans diskriminerende tildæknings-love mod kvinder.

Yasaman filmede både sig selv og de kvinder, hun mødte. I en video giver hun en hvid rose til en iransk kvinde, som bærer hijab. Yasaman siger i videoen, at hun håber, at de to kvinder en dag vil gå side om side ned ad gaden:

“Jeg uden hijab, og du med”.

Yasaman lagde videoen op på de sociale medier, og den gik hurtigt viralt. Kort efter blev hun arresteret af de iranske myndigheder. Hun blev anklaget for at have ”spredt propaganda imod systemet” og for at have ”opfordret til prostitution”. Yasaman blev tortureret til at tilstå.

Hun blev dømt til 16 års fængsel.

Hendes mor, Monireh Arabshahi, gik straks til myndighederne for at få sin datter løsladt, men blev selv arresteret og smidt i det samme fængsel som sin datter – det berømte Evin fængsel i Teheran.

Amnesty aktivister i hele verden og andre gode kræfter gjorde opmærksom på deres sag igennem kampagner og underskriftsindsamlinger. I Danmark skrev mere end 50.000 mennesker under på Amnestys appel til præstestyret om at løslade de to kvinder.

Yasaman Aryanis straf blev reduceret og i februar måned blev både Yasaman og hendes mor løsladt. De blev lukket ud til en helt ny virkelighed, hvor historiske protester mod det iranske regime havde bidt sig fast i flere måneder.

Få minutter efter løsladelsen, siger moderen til et videokamera:

“Jeg skylder min frihed til mit folks revolutionære frihedskamp. Og til de mange uskyldige piger og kvinder, hvis blod er udgydt. Jeg håber på Irans befrielse”.

Datteren Yasaman står lige ved siden af og tager sin hætte af, så man kan se hendes hår. Hun knytter sin hånd og svinger den i luften, imens hun råber “Kvinde, liv, frihed”.

Hvorfor fortælle Yasamans historie?

Den viser hvilket mod kvinderne i Iran har og hvilken uretfærdighed, de kæmper imod. Og så viser den også, at du og jeg faktisk kan gøre noget for at støtte deres kamp.

Historien giver også håb.

Kampen for kvinders rettigheder i Iran er ikke ny, men den har fået nyt liv efter den enorme protestbevægelse, der har rejst sig efter moralpolitiet bankede 22-årige Mahsa Amini ihjel i september sidste år, fordi hun ikke bar sit tørklæde korrekt.

Med kampråbet ”Kvinde, liv, frihed” har iranske kvinder i tusindvis gået forrest i kampen for at bestemme over deres eget liv, og hvordan de vil gå klædt. Ved at smide tørklædet i offentligheden, brænde det og lede de landsdækkende demonstrationer, udfordrer kvinderne årtier med kønsbaseret diskrimination og vold.

At kvinder skal bære tørklæde er forankret i Irans straffelov og andre love og

regler. Lovene tvinger kvinder og piger – helt ned til syv år – til at dække deres hår med et tørklæde mod deres vilje.

Lovene gør det muligt for sikkerheds- og administrative myndigheder som moralpolitiet at arrestere kvinderne vilkårligt, tilbageholde dem og udsætte dem for tortur og anden mishandling.

Kvinder og piger uden tørklæde nægtes for eksempel adgang til offentlige institutioner som hospitaler, skoler, regeringskontorer!

Lovene om at bære tørklæde gør det ikke kun muligt for statsagenter at chikanere og overfalde kvinder og piger i det offentlige rum, de giver også såkaldte ”borgervagter” ret til det.

Lovene om tvungen tilsløring krænker en lang række rettigheder, herunder retten til lighed, privatliv og ytrings- og trosfrihed.

Indtil den dag hvor alle disse love og regler er skrottet, vil den samme vold, der resulterede i arrestationen og Mahsa Aminis død, fortsætte mod millioner af iranske kvinder og piger.

Som I ved har de nuværende demonstrationer i Iran udviklet sig til ikke kun at handle om kvinders rettigheder – men til et oprør for Irans overgang til et nyt politisk og retligt system, der skal respektere grundlæggende menneskerettigheder og friheder.

Den folkelige opstand, der finder sted over hele Iran, afspejler et landsdækkende raseri over årtiers undertrykkelse mod befolkningen og kvinderne i Iran.

Amnesty International har i årevis dokumenteret myndighedernes overgreb på den iranske befolkning, og vi har kæmpet imod regimets brutale brug af dødsstraf, som også nu rammer demonstranterne.

De iranske myndigheder har mødt sin befolknings menneskeret til at demonstrere og forsamle sig med overdreven magtudøvelse. De har skudt med skarpt direkte ind i menneskemængder, dræbt og tasket demonstranterne.

Siden den 19. september 2020 har vi registreret navnene på hundredvis af

demonstranter og tilskuere, der er blevet dræbt af sikkerhedsstyrker – det gælder mindst 300 civile og 44 børn. Hundredvis er blevet blændet, eller har fået andre alvorlige øjenskader, på grund af sikkerhedsstyrker, der har affyret metalpiller. Mange har ikke søgt lægehjælp på grund af frygt for anholdelse.

Fire af demonstranterne er blevet henrettet, og mindst fire personer er blevet idømt dødsstraf og er i stor risiko for at blive henrettet. Flere sager er undervejs.

Mens antallet af store demonstrationer er faldet i de seneste uger, har der været en stigning i andre protestformer. Der bliver skrevet protest-slogans på offentlige vægge og mure, opsat bannere eller symboler, og der bliver sunget og råbt slogans fra hustage eller ud ad vinduer om natten.

Kvinder og piger fortsætter med at trodse de obligatoriske tildæknings-love ved at optræde uden tørklæde i offentligheden. Det revolutionære slogan ” Kvinde, liv, frihed “, bliver fortsat set og hørt over hele Iran.

Hvad kan du gøre?

Vi kan gøre en masse, deltage i støttedemonstrationer og events, der viser vores solidaritet og kamp for at menneskerettighederne også skal gælde i Iran.

For nylig overleverede Amnesty over 34.000 danskeres underskrifter til den iranske ambassade i København for at forhindre henrettelsen af den 22-årige Mohammad. Vi satte en kran op foran ambassaden og hejste banneret: #StopExecutionsInIran. Aktionen blev dækket af iransk tv og derfor ramte vores budskab og solidaritet også flere millioner iranere.

Vi har fortsat en online aktion, der skal stoppe henrettelserne, som man kan finde på vores hjemmeside.

Vi har også aktioneret og lobbyet for, at FN's Menneskerettighedsråd skal undersøge overgrebene på demonstranterne i Iran. Det har været med til at presse på for en historisk resolution om at etablere en undersøgelsesmission, der skal undersøge menneskerettighedskrænkelser i Iran i forbindelse med protesterne.

Undersøgelsesmission markerer et historisk skift i det internationale samfunds

tilgang til at takle krisen med systematisk straffrihed i Iran. Resolutionen forbedrer ikke kun den internationale kontrol af den alvorlige situation i Iran, den indfører også en proces til at indsamle og bevare afgørende beviser til fremtidige retsforfølgelse.

Den 8. marts 2023 kan du også møde tre iranske kvinder fra tre forskellige generationer, som vil tale om Irans kvindekamp fra 1979 til i dag. Det sker på Amnesty International Danmarks kontor i København. Alle er velkomne.

TAK for ordet. Kvinde-Liv-Frihed.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

8. marts-tale

Relateret

Anja C. Jensens støttetale til den iranske kvindekamp
6. marts 2023

Pia Heidi Niensens støttetale til den iranske kvindekamp
4. marts 2023

Signe Aares støttetale til den iranske kvindekamp
4. marts 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/malene-haakanssons-stottetale-til-den-iranske-kvindekamp>